

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
küldendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon.

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Áron; Girsik János, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: A „Mult“. Báró Bánffy Ádám. — Az árva rozsnokról. Dr. Rodiczky Jenő. — Altenburgi gyümölcsészeti arany szabályok. — Könyvismertetések: (Mezőgazdasági Üzemtan. Kalauz a lópatkolásban.) — Egyveleg: A talaj vízenyősségének ismertető jelei. A szőlő trágyázása. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

A „Mult“*)

A miniszeresere alkalmából a mult hetekben megjelent közleményemre — e lapok utóbbi számában — egy nagy érdekű cikk jelent meg R. betű alatt, melynek egyes pontjaira — szavaim bővebb kimagyarázása és helyreigazítása végett — bátorodom következő észrevételeimet megtenni.

Figyelemmel olvasva át e Budapestről keltezett érdekes cikket, szükségesnek látom ennek egyes tételeit ismételve, bővebb elemzés alá venni.

E tételek egyike s bizonyára igen fontos az, mely szerint közleményemben „itt-ott felvillan a féltékenykedésnek egy már sokszor megrótt szikrája, mintha az erdélyi részek kevésbé volnának a kormány által pártfogolva, mint a szorosán vett Magyarország. Hisz egyek vagyunk születés, nyelv, nemzetiség, szokások, rokonérzet és törvény által.“

Ugy vélem, itt először az igen t. cikkíró urnak e szó „Erdély“ használata tűnt fel leginkább, legalább én a sokak között ezt is vélem olvasni, annyal inkább, miután ezért igazán sokszor rovatunk meg.

Egyek vagyunk igaz Magyarországgal, de megboesát a t. cikkíró ur, ha merem állítani, hogy egy oly hosszas külön

*) E cikk már I. hó 12-én érkezett hozzánk, de a szerkesztő hirtelensége miatt a mult számból kimaradt. Szork.

kormányzat mellett, mint az unió előtt voltunk, oly különböző viszonyok, körülmények folytán, melyek talán szokásainkat, vérmérsékletünket is befolyásolták, különösen gazdasági, ipar, kereskedelmi tekintetben még ma is oly különbözők viszonyaink, mely szerint ezt egészen külön taglalnunk szükséges.

Először is hogy közigazgatási dolgainkban névleg is e különbség elismertetik, azt példákkal bizonyítom. E becses lapok czime: „Erdélyi gazda“ s organuma ez az „erdélyi országos gazdasági egyletnek,“ mely czim bizonyára jogos, mert hivatalos.

Kolozsvári löverseuyeinkre évente kapunk kormányunktól díjakat e kikötéssel: futhat minden Erdélyben elletett és felnevelt ló; nem akarom ezzel azt bizonyítani, mintha kormányunk Erdély létezését elismerné, csak is e már sokszor megrótt szónak kelve védelmére, kívánom jelezni, hogy e helyen s ép e lapok iránti tiszteletből láttam illendőnek, hogy czimét ne ségelyjem, akkor midőn e szó hivatalosan használtatik; akkor, midőn erdélyi gazdasági egyletünk érdemes elnöke br. Kemény Gábor ő nméltósága; akkor, midőn kevesebb betűből áll, mint Királyhágón inenni, erdélyi részek, bérczes kis házáink stb.

Fennebbi okoknál fogva — e lapokban beszélve — e szót használhatónak tartom.

De nem akarok szörszálhasogatásokba átmenni, csak is azért kívántam eztelőre bocsátani mert — ugyan direct nem ez alkalommal, — de ezért igen sokszor voltunk megróva.

Megboesát a t. cikkíró ur, ha merem állítani, hogy még törvény által nem vagyunk egyenlők, nálunk még ma is állanak fenn oly osztrák törvények, melyek a magyarországiaktól eltérők, ilyen például az örökösödési törvény.

Térjünk az egyenlőség, féltékenykedés, kevésbé pártfogottságra át.

A napokban közölték a lapok a magyarországi virilisták lajstromát, megyéenként tüntetve fel a legnagyobb adófizetőket, ezt olvasva eszünkbe jut az egykori paraszt, ki azzal vigasztalta magát, hogy az ő földje is olyan mély lefelé, mint a mellette levő gróf Károlyié, csak nem olyan hosszú, — mi is látva egy-egy magyarországi uradalom adóját, látjuk, hogy adózás tekintetében egyformák vagyunk, a baj csak az, hogy míg ők képesek állítólag 10—15 forintot kiadni földjük holdját, mi 3—4-el megelégszünk. Igaz, van katastrális kulcs a földek jóságában, de nincs arány az értékesítésben; nem az ő adójuk kevés, hanem a miénk sok.

Igen, osztom t. cikkíró ur becses véleményét, mely szerint egy ministertől sem lehet kívánni, hogy egyes vidékek érdekeit inkább szíven viselje s feltételeznünk sem szabad, hogy egyes vidékek jogos igényeit kevésbbé vegye figyelembe, mint a többi óhajait, ezt mi nem kívánjuk s nem is mondtam! Kemény báró működésével egyaránt volt megelégedve a magyar és erdélyi országrész, tehát ez bizonyítja, hogy igazságosan tett eleget minden részről a kívánalmaknak s hogy Kemény báró az érdekeket ily tapintatosan tudta vezetni, azt a többek között annak is kell tulajdonítsam, hogy miud két helyen birtokos is lévén, a helyi viszonyokkal tisztában volt.

Kemény báró évente megfordult többször közöltünk is, személyesen látta, orvosolta bajainkat, míg fájdalom többi minisztereinkhez ez országrésznek szerencséje nem igen volt, — mert megbocsátanak ő nagyméltóságai, de Tisza a Sepsí Szent-Györgyön tartott követi beszédével látta azt, hogy az előpataki sértány rossz, mert tiszteletere beszakadt, hogy Ordody a szamosvölgyi vasut megnyitásakor részt vett egy deési banketten, hogy Trefort megnézte a kolozsvári kémiai laboratórium alapkövének bevakolását, ezt még egy vidék, egy egész országrész megösmérésének, lokális bajai megvizsgálásának nevezni nem tudom; Kerkápolyi leutazásának Naszodra az igaz volt eredménye, de hogy a kirándulásra az erdélyi magyarnak szüksége volt-e, az más kérdés.

Mi nem kívánhatjuk igaz, hogy országrészünk érdekeit inkább szíven viselje, mint másét, ez arangautia lenne tőlünk, de látva a rosszat, az elhagyatást: feltételeznünk, hogy ez másutt jobban van, ez szabad s ezzel nem ártunk senkinek, annyival inkább, mert a ministeriumba erdélyi embert alkalmazva vajmi keveset látunk, legalább arányban semmi esetre.

Nem tehetem, hogy viszonyaink ösmeretlenségének, egy a napokban eldöntött példáját fel ne említsem.

A ki ösmeri a székely földet, tudja, hogy ennek számtalan gyógyvizei, fürdőhelyei, mily arányokban képesek annak jóllétét előmozdítani, egész környékek egyetlen kereseti módját a fürdők szolgáltatják, itt értékesítve terményeit, eprét, vadját, halát, tejét, vaját stb.

Ott van például Tuszád-fürdő, statisztikailag betudjuk bizonyítani, hogy az ott évente megjelenő vendégek száma felmegy 1200-ra s többnyire idegenek léve, pár százezerre tehető fel azon összeg, mely évente az országban marad s segíti részben élő azon vidék jóllétét s honn marad azon székely-

kelynek, ki már is kereset hiány miatt kénytelen kivándorolni. Éveken át kérelmezte azon vidék birtokossága kormányunkat egy távirtda vonalnak felállításával s mindég visszautasítatva — s koczkáztatva látva ez által is a fürdő jövőjét — felállítá azt maga költségén S.-Szent-Györgytől—Tuszádra; adva az oszlopokat, adva minden beállítási munkát és költségeket, adva ingyen szállást és helyiséget, kötelezve magát, hogy minden előforduló hiányokat nyolcz éven át fedez, biztosítva az államnak évente 350 frt bevételt, a hiánylatot fedezi, a többlet az államé. Az állam egyebet nem ad, mint a drótot s három holnapra egy távirtdaszt, ez már magában csinos kis kamat.

Már az első pár év a 350 frton felül tetemes hasznot hajtott, melyet természetes az állam rakott zsebre.

Ez még csak hagyján lenne, mert hát ebbe bele nyugodtunk, de mi történik tovább. Az állam látva, hogy egy jó darab vonalhoz ily könnyű szerrel jutott s látva, mily jövedelmező vállalat ez ily formátumban, fogja magát s ezt most már tovább építve összeköti Csik-Szereda városával s így vétetett ez be egészen az állami távirtda hálózat keretébe. Ekkor folyamodott a vidék birtokossága a ministeriumhoz, kérve, hogy miután most már a vonalnak minden netaláni privát jellege megszűnt, miután ez eddig is oly mérvekben fizeté ki magát kormányunknak, bár azon költségeit térítse meg, melyeket sajátjából tett a vonal felének felállításával.

Mult hetekben jött meg a válasz: kereken visszautasítva kérelmünk! marad minden a régi feltételek mellett! s így az állam Szent-Györgynek Csik-Szeredávali összeköttetésével csak azt várta, míg a vonal felét megcsinálta azon vidék lakossága.

Én ezt sem rossz akarataknak, sem mellőzésnek bélyegezni nem akarom, hanem egyszerűen a viszonyok s körülmények nem ösmeretének, kiindulva abból, hogy egy oly vidéknek, mint a Székelyföld is, kenyérkeresetét megkönnyíteni, az államnak első kötelessége kellene, hogy legyen s távirtda-állomás felállítására méltányos kérelem volt, akkor, midőn a szegény nép vándorol ki Oláhországba, azért mert adóját fizetni képtelen, míg megfordítva gyógyhelyeinek emelése hozza be neki az oláh aranyokat.

Az erdélyi ember elhagyatottságában segít magán s különösen akkor, ha legkisebb jóakaratot tapasztal. Erre is a közel multból tudok példát felhozni: ott az állatkiállítások megteremtése. Látva gazdaközönségünk azon gondot, melyet Kemény báró irányunkban tanusított, igyekezett ő maga is saját ügyein lendíteni s már eddig összegyűjtve e célra 18 ezer forintot — mely összeg bizonyára még nagygyá nővi ki magát — létesíté e kiállítást, az eredmény nem is maradt el, az állam 2000 frttal segített s ez Kemény báró műve volt.

Ha jól emlékszem Trefort minister mondá tavaly, egy nagyszabású beszédében, hogy ne csak a kormánytól várjunk segélyt, hanem igyekezzünk magunk is érdekeinket előmozdítani: a szegény Erdély — mintegy parancsra — rögtön érvényesíté e tételt s hogy sikerrel, azt Keménynek közöszönheti.

Midőn e kiállítási eszme nálunk rokonszenvre talált, midőn az erdélyi ember ezt sajátjából felállítani akarta, — nem mondom féltékenykedésből — de újból sok oldalról rovatunk meg, oly értelemben, hogy e mozgalomra semmi szükségünk, mi magunkon ne segítsünk, teszen a kormány érettünk eleget, ott a budapesti tenyészállatvásár, menjünk oda ha tetszik s végre is ha a végeredményt vesszük, állataink javulásának legnagyobb mérvében Magyarország veszi hasznát, hisz mi liferáljuk oda a jármos ökröt.

A vizek szabályozása Magyarországon állami segélyben is részesültek, fordult-e az elő nálunk?

Ezekhez hasonló számtalan példát hozhatnák fel az elhagyatottság, mellőzés, viszonyok nem ösmeretének egész láncolatát s hogy ezek nem csak egyéni privát nézeteim: hivatkozom a legközelebbi Vadász és Versenylapokba megjelent Br. Wesselényi Béla nagyon is figyelemre méltó czikkeire, habár annak minden egyes tétéleit magamévé nem is teszem.

Ez a szegény kis ország rész panasolja, kéri bajainak orvoslását; tür, nélkülöz, ha elutasítatik igyekszik magán segíteni. az oda dobott alamizsnát a legnagyobb hálával veszi, de egyéb következményei nincsenek; legalább még eddig végrehajtót agyon nem ütött, zsidót nem kergetett, mágnás ablakait épen hagyta s követjei tulayomó részét is a kormány-pártba küldi.

Lehet hogy a külső látszatokból ítélve meg, tűnik fel úgy, mintha nálunk minden a legjobban menne, de ez inkább a különböző vérmérsékletekben keresendő, a magyarországi érvényt tud adni elkeseredettségének, míg az erdélyi szenved s tür békén s végre is ha még ártatlan panaszaiért is sokszor rovatik meg, ezzel is elhallgat. Legalább ez eddig így volt.

Magyarország lehet az igen t. czikkirő ur szerént egy elkényesztetett gyermek, ki optimismussánál fogva e változásban még jobbat remél, — minket a sok nélkülözés pessimistákká tett s vágyaink netovábbja culminált abban, mit érettünk Kemény báró tett, a mi szerény igényeink csak odáig terjednek hogy „jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok“, hej sok bajt hártana el másutt is e példaszó figyelembe tartása!

De végzem e hosszúra nyult soraimat újból is kifejezve, hogy Szechenyi gróf iránt — nem ösmerve körülményeink, viszonyaink, jogos kívánalmaink, szükségleteinket, — a multak példájából okulva — csakis ily irányban lehetnének aggodalmaink, de teljes bizalommal viseltetünk irányában s tiszta szivünkben kívánjuk, hogy rövid időn legyen ő ép oly szeretetünk, tiszteletünk, elősmerésünk tárgya, mint volt elődje Kemény báró ő nagyméltósága.

Báró Bánffy Ádám.

Az árva rozsnokról.

Az árva rozsnok latin neve *Bromus inermis* L. a m. védtelen rozsnok. A francia elnevezte magyar rozsnoknak (*Brome de Hongrie*), a német: *Riesen trespe*, *Queckentrespe* s *Weizen-trespe* néven ismeri. Schreber *Festuca speciosa*-nak mondta.

Ez újabban gyakoribb emlegetés tárgyat képező pázsitfű évelő. Kedvező viszonyok közt 15 évig kitart. Bugája ágas felálló, fűzérkéi szállas láncasok, hengerdedek, 5—8 viratuak, kopaszok, kalásztalanok, vagy igen kurta kalászuak. (Szálkáképűek.) Levelei szállas láncasok, kopaszok, gaza 30—100 cm. magas.

E rendszerint júniusban—júliusban virágzó pázsit hazai virányunk egész területén, föl az alhavasi tájig szorványosan főtáltható.

Kolozsok legbujább fejlődésben, de mindig csak szorványosan, jó erőben levő márgás vagy homokos vályogon lelte, megjegyezvén róla, hogy bár nagyon emlekeztet a nádassos enkeszre, lelhelye szerint igen változó külsejű. Míg száraz helyeken alig 20 cm, magasra nő árnyas helyeken, széles levellű, világos zöld s fehérre fűzérkéjű magos gazt hajt.

Nálunk azt hiszik, hogy e pázsit csak azóta ismeretes, hogy Mágócsón a szántóra átplántálták.

De nem is említve a fűvészeket, kik, mint Host*) e növény ábráját és leírását közölték, már a régibb gazdairók pl. Whistling**) is tudták, hogy juhoknak igen alkalmas legelőt nyújt, melytől izletes húst nyernek.

De akadtak a régibb gazdák közül is egyesek, kik mivélését ajánlották. Így Nebbia***) gazdasági tanácsos, ki tarackzanemű gyökereire tekintettel oly buzatalajokon vetni ajánlotta, melyek „égetés“ által javítandók lesznek.

Ha tehát némelyek, kik az árvarozsnokhoz fűzött tul vérmes reményeiket megvalósulva nem látván: Tanárkyt vagy Kodolányit szidják érte, mint kik e hazai fűvet „fölfedezték“, azt oly kevés okkal teszik, mint azok, kik az eredendő bűn miatt Jakabot és Ezsaut okolnák.

Annyi azonban mindazáltal áll, hogy az árvarozsnok mivélése igen alárendelt maradt, mindaddig, míg gróf Károlyi Alajos mágócsi utadalmában a tisztségnek az a jó gondolata támadt e pázsitot a szántásra átplántálni — s a mit tulajdonságairól tudunk, az mind e mai napig jóformán csak az, mi a mágócsi tapasztalatok alapján a közönség közé szivárgott.

E tapasztalatoknak Kodolányi Antal a leglelkesebb interpretatora ki a külföldi szakirodalomban is ösmerítő tette az árva rozsnok nevét.

Kodolányi szerint az árva rozsnokot Mágócsón közel 30 éve, hogy mivelik; de hogy eleintén kevésbé méltányolhatták: a mellett bizonyít az a tény, hogy az országos gazdasági egyesület által 1860-ban kiadott jószágismertetés I. füzetében (A mágócsi uradalom) az árva rozsnok mivéléséről említés sem tétetik.

Csak midőn az országos gazd. egyesület 1876. évi március 14-ki ülésében szóba jöttek az alföldön s általában száraz homoktalajon, szállas takarmánynak s legelőnek alkalmas növények — olvasták föl Pottyondi Béla urnak az árva rozsnok

*) Host, *Gramina Austriaca* I. IX. tábla.

**) *Oekonomische Pflanzenkunde*, 1810. 2. k. 211 l.

**) *Die Einrichtungskunst der Landgüter etc.* Prága. 1831. 2. k. 341. l.

nokra vonatkozó figyelemre méltó levelét s közölte Tanárky Gyula az e pázsittal folytatott termelésből levont tapasztalatát.

Ezzel az árva rozsnok nemcsak hazánkban vált népszerűbbé, hanem külföldön is. Franciaországba a Vilmorin cég ajánlása nyitott neki ajtót, mely ajánlás íziben megállapította ottani hírnevét.

Bár nem tartozom azok közé, kik az árva rozsnoknak „egyetverő” tulajdonságokat vindikálnak, még sincs kétségem benne, hogy az én jó magyarom mindjárt külön új acquisitiónak tartotta volna, ha nem néhány magyar gazda, de valami modern porosz szédélítő hozta volna újból szóba mivélését.

Az árva rozsnok egyik jó tulajdonsága kétségen felül az, hogy tarackformán elágazó s mélyreható gyökérzete képessé teszi a nagyobb szárazságot is eltűrni, miért, kivált az aszályos természetű Alföldön, jelentőséget kicsinyelni nem szabad.

Legjobban — mint ezt Mágócs példája is mutatja — feketé, tehát televényes, vályogtalajon diszlik az árvarozsnok. Minél szárazabb az éghajlat, annál biztosabban diszlik nagyobb víztartó képességű, tehát „agyagosabb” talajokban, melyek szárazság esetén sem veszítik el azonnal „nyirkosabb” állapotukat.

Mindezenáltal Tanárky tapasztalatai szerint homokos talajon is elég sikerrel termesztethető, de ez esetben főleg fehér lóhere, baltaczim és vérfő csabairral keverékben vetve. Ily esetekben homok-kötő tulajdonságát is előnyösen érvényesítheti.

Az árva rozsnokot akár ősszel, akár tavasszal veteljük.

Az őszi — octoberi-novemberi — vetés könnyebb talajon a tavaszinál határozottan előnyösebb.

Tavaszi vetés mellett a tisztán vetett rozsnok az első évben ritkán kaszálható, de legeltetése sem tanácsos; mert tapasztalás szerint „a legelő marha lábával a gyenge növénynek a felszínen elterülő gyökereit kivágja”. Azért az árva rozsnokot rendszerint védnövény alá vetik, ősszel buza, tavasszal árpa, zab vagy tavaszi buza alá.

Mágócsan — Potyondi ur hivatott közlése szerint — a rozsnok magját a felszántott s elboronált földre kézzel szórva vetik, figyelemmel arra, hogy egy kis szélben történhessék a vetés, azon okból, mert a fűmag csendes időben csomósan hull a földre. Ha pedig kedvező mérsékelt szél fúj — mond tovább — akkor szél alá kedv szerint teríthető a földre. Ha ez megtörtént, akkor nyomban a sorvető géppel a kalászos növényt vetik, midőn is a fűmag a vetősaruk által fölkapart földdel aláhóztatván, végül lövis-boronával simítják el az elvetett területet.

Ha luczernát keverékben vetik, oly módon járnak el, hogy előbb a kalászos, reá a fűmag s végül ismét sorvetőgéppel a luczerna mag kerül vetésre.

Lehet azonban a luczernát a már kikelt rozsnok felett is vetni.

A kevert vetésnek előnyéül azt mondják, hogy az aranka

terjedését gátolná. Annyi bizonyos, hogy a hozam ily módon jobban biztosíthatik, ha a luczerna bármely okból elpusztulna.

Bár a luczernának pázsitokkal való vetésének általában nem vagyok szószólója, annyi áll, hogy az eleintén lassu fejlődésű árva rozsnok aránylag kevésbé gátolja fejlődésében, mint más pázsitok, jóllehet épen a rozsnok félékét valljuk nevezetesebb károsítóknak.

Tisztán vetve, az árva rozsnokból legjobb esetben 50 klggrammot veszünk, kevésbé jól előkészített talajon azonban 60—80 klgrot pro. hektár. Luczernával keverékben 30—40 klgrot és 8—15 klgrot.

Az árva rozsnokkal bevetett területek ápolása abban áll, hogy megerősödése után minden tavasszal megfogasoljuk. Ha ritkán kelt volna, az első kaszálást akkor ejtsük, ha már magzásba indult, midőn is az elröpített mag által természet szerűen felujul. De rendszerint az árva rozsnokot virágzása előtt kell kaszálni, legjobban akkor, ha épen bugáját hánnya, miután csak ilyenkor nyerünk tőle jelesb minőségű takarmányt.

Az árva rozsnokot különben mind zölden, mind szénául szívesen eszik házi állataink. Potyondi ur épen azt állítja, hogy tápértéke a luczernáét sokszorososan felülmúlja, mely kissé mérész állítás, különben összehasonlító takarmányozási kísérletek által — legalább tudtommal még igazolva nincsen.

Ha az árva rozsnok néhány évig — kedvező viszonyok közt állítólag 14 évig is — kaszálól szolgált, végül juhokkal legeltetik. Mágócsra egy hektárnyi területre ilyenkor 27 juhot is számítanak.

Mágócsi adatok szerint az árva rozsnok egy év alatt annyi szénát szolgáltatna, mennyit a luczerna 4—5 kaszálásban. Kodolányi szerint nem ritkaság, hogy ott pro. hectar 34 mm. szénát nyernek. Ez ugyan magában véve szép szó, de megjegyzendő, hogy ott, hol a luczernát évenként 4—5-ször kaszálják, ott ez hektáronként 155—188 mm. vagyis holdanként 160—190 b. mázsát szokott adni és Magyar-Óvárt is közep-szerűen luczerna képes talajon 5 évi átlagban 46 mm. esik pro. ha. átlagul. Tehát bizony csak tulhajtás az, mikor az árva rozsnokot legáldásosabb takarmány-növényünknek különben mondják.

Magam jól előkészített vályogtalajon, 1878 april 24-kén vetettem tisztán, minden védnövény nélkül, árvarozsnokot, mely május 7-én szépen kikelt és ez év octoberének 3-án kaszálható volt, szolgáltatván e kis részletről pro. ha. kiszámítva 4320 klg. zöld anyagot, 1879-ben pedig kétszeri kaszálásban (május 15-ikén s octoberber) adott 16,100 klgrot, 1880-ban szintén két kaszálásban 10,200 klgrott

Szénára kiszámítva, a széna-szárításnál tett tapasztalatok szerint adott, tehát gondos termelés s betakarítás mellett

1878-ban	1296 klgrot.
1879-ben	4830 „
1880-ban	3060 „

ami a Kodolányi által közölt adatokkal egyez.

Az árva rozsnokot ezért, ha mindjárt nem vallanók is a luzerna versenytársa és helyettesítőjének, gazdasági tekintetben is figyelmre méltó pázsitfűnek mondhatjuk.

Dr. Rodiczky Jenő.

Az altenburgi gyümölcsészeti társulat által kiadott gyümölcsfa termelési arany-szabályok.*)

1) Magaslatokra főleg cseresnyét, alantasabb helyekre szilvát, éjszaki és keleti lejtőkre almát, déli és nyugotira körtét kell ültetni.¹⁾ Valamennyi gyümölcsfa között legjobban kiállja a szárazságot a cseresznye, a nedvességet pedig a szilvafa.

2) A legjobb talaj gyümölcsösnek a nedves, agyagos föld, melyben még gyümölcsfa soha sem volt.²⁾ Az állandó talajvízes hely gyümölcsösnek nem való.³⁾

3) Őszszel tágas gödröket kell ásni, a melyekből kihányott földet, de a gödröt is igen jó télen át trágyalével megöntözni.⁴⁾ A fákat csak tavasszal kell azokba beültetni.

4) Soha sem kell a csemetéket házaól árusoktól beszerezni, hanem mindtg oty faiskolákból kell azokat vonni, hol biztosak vagyunk, hogy onnét csak egészséges és gazdag gyökereű és egyenes növéű fácskákat kapunk és olyanokat, melyeknek már legalább is egy-két éves koronájuk van.⁵⁾

5) A fajokat, tekintettel zordabb vagy melegebb fekvésre, valamint a talajnak nedvességi viszonyaira, szintén vi-gyázva kell kiszedni.⁶⁾

6) A lány magu gyümölcsfákat (alma és körte) rendszeren legalább is 10 méternyi távolságra kell ültetni egymástól.

*) A „Gyümölcsészeti füzetek“-ből, az érdemes szerkesztő Villási Pál megjegyzéseivel együtt közölve.

Szerk.

¹⁾ Nálunk még figyelmet érdemel a dió- és gesztenyefa, melynél a földolog, hogy meleg fekvést adjunk neki: nedvességet és jó talaját egyik se kíván.

²⁾ Csakhogy az agyagos homokban nagyobb és izesebb lesz a gyümölcs, a gyökerek pedig benne könnyebben terjedhetvén, de melegebb is lóvén, a gyümölcsfa gyorsabban nő és terem és ezeknél fogva az agyagos homok gyümölcsfának mégis jobb.

³⁾ Csakhogy kellőleg alagsövezve épen az ilyen talaj legjobb gyümölcsösnek, mert elég nedves, a mi a gyümölcsfánál lényegesebb, mint a talaj minősége; ezen alagsövezés pedig holdanként csak 20-30 frtba kerülvén, ez oly kevés, hogy a gyümölcsfa ezt a kiadási többletet igen jól megbirja.

⁴⁾ Ha ezen trágyalevet árnyékszék trágyából készitjük, akkor igen; de a közönséges trágyaló, gyümölcsfának keveset használ. De ha gyors és következetes termésre számítunk, szóval beltörjes gyümölcstermelésre törekszünk, akkor sokkal jobb az egész talaját megforgatnunk és az e célból kiadott költségünket magbánni soha sem fogjuk.

⁵⁾ De legjobb, ha az ültetendő csemetéket magunk neveljük vagy neveltetjük, nemcsak azért, mert ez által legjobban biztosíthatjuk magunkat a faj azonságát illetőleg, de azért is, mert ez uton oly eseményeket nyerhetünk, melyek ugyanazon talajban és égalj alatt növekedvén, mint minőben állandóan fognak állami, legjobb növekedésnek és termékenységnek fognak örvendeni.

⁶⁾ És e tekintetben legjobb egy megbízható gyümölcsész tanácsát kikönni.

— Kezdetben lehet még közójök meggy, baraczk vagy szilvafát is ültetni, melyek tenyészetüket már akorra rendszeren bevégzik, mikorra a gyümölcsfök koronája a teljes kiterjedést eléri.⁷⁾

Szántóföldeken az elültetett gyümölcsfasoroknak 4—500 lépésnyi távolságban kell állani egymástól.

7) Ültetés előtt a legerősebb gyökereket meg kell metszeni és iszappal bekenni. A metszési fölületen előforduló barna szélek, rendszeren fagyásra szoktak mutatni. A rostgyökereket az ültetésnél nem szükséges eltávolítani.

8) Mielőtt a fa elültetetik, a karót akképen kell a földbe verni, hogy az egészen függőlegesen a föl nem ásott földbe kerüljön; a gödröt pedig már az ültetés előtt jó $\frac{3}{4}$ részben kell a kihányott földdel feltölteni; mire a rostgyökerek jól szétterjesztve s a földet csak lassan szórva azokra, a fácska gyökere beiszapolandó. A földet az ültetés után úgy kell eligazítani, hogy az ültetvény körül tányérforma mélyedés maradjon. — Fris trágyát soha sem szabad gödörbe tenni.

9. Nagyon nedves, sekély talajnál előnyösebb a halomra való ültetés. Az ujonnan ültetett fánál nem szabad a gyökörönának oly mélyen jutnia a földbe, mint az a faiskolában állott és még a föld meg nem üllepedett, azt szorosán a karóhoz kötni sem tanácsos. — Mélyen való ültetés nagy hiba.

10) A karónak nem szabad a fa koronáját érintenie és attól délnyugot felé kell állania. Még jobb, ha az ültetvény két karó közt oly formán erősítetik meg, hogy ezek a fácskát ne dörzsölhessék.⁸⁾

11) Tanácsos az elültetett fácskákat a tavaszi szelek ellen szalmával körülvenni, a vadak kártékonyága ellen pedig őszszel szalonnabőrrel vagy mészoldattal bekenni; tuskével is körül lehet rakni.⁹⁾

12) Az alma, körte és cseresznyefákat az ültetésnél semmit, vagy csak igen keveset kell visszametszeni; csak a második évben ajánlatos a nagyobb mérvbeni visszametszés, különösen gyenge hajtásoknál.¹⁰⁾

13) Eleinte évenként, később minden 2—3 évben szükséges őszszel a sűrűn álló és egymást keresztező hajtásokat kivágni. A száraz ágak minden évben eltávolítandók.

14) A törzsön és ágakon található mindennemű sérüléseket gondosan ki kell metszeni és famázzal bekenni, régibb

⁷⁾ De törpe alanyra ojtott alma és körtelákat is ültethetünk, ha a hely, melyen a gyümölcsös áll, nincs nagyon kitéve a nyulak pusztításainak; mert az ilyen fák adják a legkorábbi, legszebb és legizesebb termést.

⁸⁾ Ha pedig a lány maguakat a Dietrich-fele mód szerint neveljük, azaz minden tavasszal, a megeőzőlt évi 16 és mellékajtásokkal, ha erősek $\frac{1}{3}$ adára, ha pedig gyengék $\frac{2}{3}$ -adára visszavágjuk, akkor oly erős törzsű és gyökerezű csemetéket nyerünk, hogy a karót melettük bizvást nélkülözhetjük.

⁹⁾ Azaz hogy minden tekintetben legzéiserűbb, ha azok mellé három karót verünk és ezt a karót tövissel befonjuk; mert ez által azokat nemcsak az állatok, hanem még az emberek támadásai, de sőt még a fagylepérek ellen is legjobban védelmezzük.

¹⁰⁾ Ezt kétségtelen szabályul elfogadni nem lehet; mert ezen kérdés ugy nálunk, mint a külföldön vita tárgyát képezi. Azért e tekintetben utalunk azon igen komoly és áapos polemikára, mely e tekintetben a Gyümölcsészeti Füzetek hasábjain már hosszabb idő óta folyik és még most is tart.

fáknál a lehámlott helyek kátránnyal is bekenhetők. Csonka és beteges ágakat töben kell levágni és sebhelyet bekenni.

15) A mohát, zuzmót és elszáradt kérget vakaró késsel vagy aczélsodrony kéfével kell eltávolítani s a főtörzsöt s a fának vastagabb ágait időnként mészsoldatból és szarvasmarha trágyából álló keverékkel kell bemázolni.¹¹⁾

16) A fa kerületét porhanyón kell tartani és korhadt trágyával vagy pedig színével befordított gyepel körülvenni.

17) Üszögös és rákos elfajulásoknál a kivágáson és betapasztáson kívül igen ajánlatos még a beteges helyeknek trágyalével és kálissal vagy fahamuval való bekenése is.

18) A gyümölcsfákat erősebb faképződés végett tavasszal, — a rügyeknek jobb kifejlése végett pedig július és augusztusban kell megtrágyázni és pedig higitott trágyalével.¹²⁾ A trágyalévet a törzstől aránylagos távolságban gödrök vagy gyűrűforma árok által kell gyökerekhez vezetni.

19) Elhalni látszó, régibb gyümölcsfákat az ágaknak visszametszése által kell megifjítani, értéktelen fajtákat pedig ojtás által megjavítani. Régi fagödörbe ugyanazon fajta gyümölcsfát nem szabad ültetni.

20) A folyó ojtóviasz 40—50 gramm szeszen gyöngö tüz mellett kevert 250 gramm gyantából áll. — A közönséges ojtóviasz pedig 5 rész repeleolaj, 1 rész disznózsír, 1 rész terpentín, 1 rész kolefoniumból készül.

Könyvismertetés.

Mezőgazdasági Üzemtan. Irta: Sporzon Pál. Pozsony. Stampfel Károly bizománya. 339. lap 1882. Ára 3 forint.

Ezen czim alatt jelent meg második kiadásban szerzőnek becses munkája, mely másfél év előtt „Mezőgazdasági Üzemtan“ czim alatt adatott át a könyvpiacnak és az olvasó gazdaközönségnek. A mű első megjelenésekor ismertetőleg foglalkozott lapunk azzal s melegen ajánlotta a közönség figyelmébe. Azon ritka kedvező fogadtatás, mely a könyv részesült, hogy rövid másfél év alatt új kiadás jön szükséges, elég tanúságot nyújt arról, hogy a gazdaközönség érzi a szükségét egy jó üzletlani vezérfontalnak s e munkában meg is találta azt. Jelenleg nem tehetünk egyebet, mint ezen jó munkát, mely azon szabályokat tárja elénk a tudományos vizsgálatok és gyakorlat nyújtotta alapokon, miként kell a gazdaságok megalapítása, felszerelése, berendezése és kezelése körül okszerűn eljárni: újból melegen ajánljuk a gazdaközönségnek. Hasznos olvasmány lesz ez egy a gyakorló, működő gazdának, valamint és különösen a tanulni vágyó ifjú gazdai osztálynak; mert az egész gazdasági üzlet körében teendő eljárásokhoz nyújtja az utmutatást és a tanácsokat s ezekre nálunk még vajmi nagy szükség van, hogy a rendszeres és helyes gazdálkodás útjára lépünk eljuthasson.

V. S.

¹¹⁾ Ha pedig a fak derékát és vastagabb ágait, nyaranként 2—3 ízben tiszta trágyalével bekenjük, akkor ny a vakarókés, mint aczélsodrony kéfé fölöslegessé válik és fának oly sima, fényes kérget kapnak, mely messziről hirdeti, hogy fánk nagyon jól őrzik magukat.

¹²⁾ Mint már föntebb is mondtam, maga a trágyalé nem sokat fog használni, hacsak abba árnyékszék trágyát vagy csontlisztet nem keverünk. A fahamu pedig a faképződést mozdítja elő.

„Kalauz a lópatkolásban.“ Kovácsok számára összeállította Tormay Béla. Budapest. Eggenberger-féle könyvkereskedés.

Első sorban minékünk, gazdáknak, kell őszinte köszönetet mondanunk az állatorvosi tanintézet tudós igazgatójának, azért, hogy nem kimélve a fáradságot, kitűnő tollát és jeles rajzóját a „Kalauz“ összeállítására fordította, egyszerűen azon okból, mivel e munkájával nekünk használt legtöbbet. Mert hiszen a kovács értelmelenségének, ügytelenségének leginkább mi adjuk meg az árát.

A kovácsoknak van ugyan szánva, de azért nagyon tudom ajánlani mindenkinek, a ki lóval bajlódik, szerezzze meg és tanulja át a „Kalauzt“, sok hasznát fogja venni annak, ha majd képes lesz kocsisát és kovácsát ellenőrizni. A vidéki gazda pedig, a kinek magának kell a tanulatlan és tanulni nem képes kovácsot a helyesre oktatni — épen nem nélkülözheti. Olyan érthetően és meggyőző móddal van írva, gyönyörű rajzai annyira tiszták, hogy a legutolsó fuvaros ember is megtanulja belőle azt, mire okvetlenül szüksége van: ismerni a lóláb végének szerkezetét és működését s hogy miként kell az éppatáju csikót, lovat helyesen megpatkolni. Megtanulja belőle, hogy mi az, a mi a patának ártalmára van, tehát hogy miként lehet a pata épségét fentartani.

Az Athenaeum könyvnyomdájából gyönyörű kiállításban megjelent és 117 oldalra terjedő munka első fejezetében „a pata szerkezetéről és működéséről“ foglalkozik; a második fejezet „a pata faragásáról“ ismerteti; a harmadik „a patkók különböző alakjait“ írja le; az utolsó fejezet pedig „a vasalás végrehajtásáról“ mondja el, igen sok követendő tanítást adva. Különösen a lóval való bánás patkolás közben van követésre méltóan leírva. — A bemutatott fejezetekben a patkolási eszközökkel, a patkókészítés mikéntjével, valamint sok egyéb érdekes, hasznos dolgokkal is megismerkedhetünk s így betekintést nyerünk a kovács mesterségnek reánk vonatkozó részébe. Már csak ezért is megérdemli, hogy a „Kalauz“ sehol sem hiányozzék, ott legyen egy a kis-, mint a nagy gazdának asztalán.

A gazdasági egyesületeknek a szétosztásra jobb könyvet a „Kalauz“-nál, alig lehetne ajánlani; nagyon jól tennék, ha útját-módját kitalálnák, hogy az minél több példányban elterjedjen. A ministerium közvetítésével, vagy pedig tömeges megrendeléssel talán valamivel olcsóbb árt is lehetne kieszközölni és azután mindenfelé buzgón ismertetni kellene! Bolti ára 1 frt! A kis gazdának — de számtalan nagy gazdának is — ez sok pénz; hogyne, hiszen 1 frtért akár a „Mokány Berezi“ naptárát is meglehet venni, — abban pedig csak benne van mindaz, minek a gazdaságban hasznát vehetjük!!

(Magyar föld.)

Dr. Sz. Á.

EGYVELEG.

— A talajvízenyősségének ismertető jelei. A gyakorlott szemű, tapasztalt gazdának elég egy tekin-

tetet vetnie e talajra, hogy ennek minősége iránt magának kellő tájékozást szerezhessen. Ugy szintén minden figyelmes gazda saját tapasztalatból pontosan ismeri birtokán azon helyeket, hol neki a tulnedvesség több-kevesebb kárt okoz. Mély lesüppedése embernek és álatnak a tartós esőzések által meglágyult talajba, a sötétebb szín, a megszántott és boronált földnek későbbi száradása, a késői vetés szükségessége, egyes gyomok gyakorisága, minők például: a taraczk (Triticum repens), a gyékényfű (Juncius bufonius), egyéb káka- és sásfélék, a föld-epe (Polygonum hydropiper és persicaria), a százszor szép rükerz (Potentilla auserina), a menta (Mentha), a szemfű (Euphrasia odontites), a roznok (Bromus secalinus), a harmattartó tippan (Agrostis spica venti és stolonifera), a bogács (Cnicus arvensis) stb. továbbá a művelési növények hozamának bizonytalansága és későbbi érése, a növényzet gyakori kifagyása, a mutatózó számos vakonturás és több effélék közönséges ismertő jelei a talaj vizenyösségének. De még szembeötlőbbé fog az válni előttünk, ha a vetés idejekor: ősszel vagy tavasszal a vizenyösnek látszó helyeken 1.5—2 méter mély lyukakat ásunk. E lyukakban viz fog összegyülni és a talaj nedvességének foka szerint különböző magasságig emelkedni, vagyis a viz 4—8—12 deciméternyire fog a talaj felszíne alatt állani. E lyukak időnként egészen megtelnek, sőt igen vizenyős helyen belőlük a viz néha még ki is fut. Az e lyukakban levő viznek állásáról lehet megközelítőleg az alagsóvezetés szükségességét megítélni. Ha a viz a lyukakban a talaj felszínéig emelkedett vagy csak 3—4 deciméternyire áll az alatt, ez esetben a talaj a legnagyobb mértékben vizenyős. Még egy méter inély vizállás mellett is annál nagyobb szükség van az alagsóvezetésre, minél finomabb szemcsékből áll és minél jobb minőségű a talaj. Ha a viz tükre egy méternél is mélyebben fekszik, ez esetben az alagsóvezetés némely helyen még kívánatos lehet ugyan, de okvetlenül szükségesnek már többé nem lehet tartani.

Erdélyi Károly.

— A szőlő trágázása már kezdetét veheti. Legjobb a szőlőben a jó keveréktrágya, mely főleg istálló trágyából, házi hulladékokból és árnyékszéktrágyából készül, hamu és gypszszel havonként egyszer behintetett s évenként kétszer átforgatott. — Nem rossz a szőlő rekenyőiből, gyomokból és földből rétegzett növényi komposzt sem; de ez légenyirtalomban igen szegény lévén, az állati trágyából készített keveréktrágyát korántsem lenne képes pótolni. Szőlőbe csak két évi racionális kezeléssel érett trágát használhatunk; félérett egyéves trágya használata csakis kötött, nyirkos s épen ez okból hideg agyagtalajnál engedhető meg, hogy annak kötöttségét lazábbá s hőmérsékét magasabbá változtassa. Egy kat. hold szőlő rendes megrágázására 80 métermázsza trágát szoktunk számítani, mely körülbelül 12 szekér trágával egyenlő. A trágázás a szőlőben csak minden 3—5 évben szokott eszközletni, a talaj, a szőlőfajok minősége és a művelési mód szerint. Lazább talajt gyakrabban kötött ritkábban trágázunk; a hosszú művelésű s gyenge gyökérrzel bíró fajoknál ismét sürbben, a rövid művelésű s erősebb gyökerekkel bíró fajok ellenben csak minden 4—5-ik évben kapnak trágát. A trágázás legjobb módja abban áll, ha minden tőke felett egy asónyomnyi talajt kiemelünk s az így támadt lyukat érett trágával megtöltjük. Így marad ez tavaszig, hogy télen a hó és eső a trágya tápsóit a szőlő gyökérrzetére lemoshassa. Tavasszal a

lyuk talajjal befödetik. Szokták a trágát a takarás után a bakhát alá szórni is; ez azonban már távolról sem oly czélszerű eljárás, mint az előbbi.

(B. L.)

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest nov. 18. | Bécs nov. 18.

Buza	9.00 — 9.65 frt	10.00 — 10.60 frt
Rozs	7.00 — 7.30 frt	6.80 — 7.90 frt
Árpa, takarmány	6.30 — 6.55 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.10 — 7.80 frt	— — 9.60 frt
Árpa, seres	8.30 — 9.30 frt	— — 10.50 frt
Zab	6.70 — 8.40 frt	6.35 — 6.70 frt
Törökbuza	5.00 — 5.25 frt	— — — frt

Budapesti marhavásár november 16-án. Összes felhajtás 1438 db. nagy és 980 apró marha. Ebből eladatott 33 db. bika, 677 db. ökör, 456 db. vágótehén, 138 db. fejős tehén, 134 db. bival, 195 db. borju, 684 db. juh. Árak: bika darabonként 75—148 frt, ökör páronként 180—394 frt, vágótehén páronként 140—270 frt, fejős tehén darabonként 80—215 frt, bival páronként 156—260 frt, borju darabonként 14—50 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 13—17 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 53—55½ frt, tehénhús 48—52 frt, borjuhús 66—90 frt, bivalhús 47—50 frt.

Bécsi marhavásár november 14-én. Összes felhajtás 2796 drb és pedig 1873 drb. magyar, 381 drb. lengyel és 542 drb. német fajta, melyből 2720 drb. ökör, 22 drb. tehén, 44 drb. bika és 10 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 58—65½ frt, lengyel 57—64 frt, német 56—65 frt, tehén 52—58 frt, bika 44—48 frt, bival — — frt. Lábán darabonként 72—235 frtot fizettek.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

(18.)

Hirdetés.

(25—30.)

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellékek tartalta.

WALSCH FERENCZ
első magyar gép-
és tüzelőszerek gyár,
HARGH-ÉS ÉVÉZ-ÜNTÖDŐ
ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖZLEPPE
Köszövért.
Hal-monostortozza 12. szám.

Szereb-műhely kúta s vízvezetékek berendezésére.

Telemesen leszállított gyári árák mellett.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	november	16	550	475	400	—	200	325	250	—	250	40
Bánfi-Hunyad	november	14	720	650	600	—	200	400	—	—	190	40
Besztercze	november	14	650	400	450	400	260	350	500	200	320	36
Brassó	november	17	620	460	370	285	210	380	285	270	240	40
Csik-Szereda	november	15	800	625	450	375	225	500	200	60	200	32
Deés	november	7	760	680	580	380	240	480	440	120	220	40
Déva	november	18	935	735	720	—	600	500	290	90	230	40
Erzsébetváros	november	18	600	500	425	—	275	350	350	160	250	44
Fogaras	november	17	650	500	380	—	190	360	240	75	220	42
Gyula-Fehérvár	november	18	625	500	450	—	250	325	200	100	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	november	18	750	—	450	400	250	415	240	40	160	32
Hátszeg	october	2	640	510	475	320	200	350	—	—	—	40
Kézdi-Vásárhely	november	16	660	600	490	320	200	400	340	100	300	36
Kolozsvár	november	16	625	—	450	—	210	360	280	200	300	44
Maros-Ludas	november	14	660	510	530	415	325	370	—	—	300	40
Maros-Vásárhely	november	16	800	650	680	580	480	470	350	200	450	40
Medgyes	november	16	600	475	375	—	200	325	155	65	250	40
Nagy-Enyed	november	16	600	475	350	—	250	310	380	150	280	40
Nagy-Szeben	november	17	600	480	420	420	200	410	180	100	350	44-46
Nagy-Váradi	november	14	665	545	510	345	220	305	440	220	340	48
Segesvár	november	16	680	450	400	—	210	380	170	110	180	44
Sepsi-Szent-György	november	20	670	550	450	280	200	380	300	130	210	36
Szamosujvár	november	20	605	415	490	—	190	345	250	80	300	40
Szász-Régen	november	16	635	450	460	—	250	375	345	160	280	36
Szász-Sebes	november	16	775	650	500	—	250	350	180	120	240	44
Szászváros	november	18	750	610	530	—	230	330	200	70	210	36
Székely-Udvarhely	november	14	700	500	450	—	200	400	220	30	240	40
Szilágy-Somlyó	november	17	635	535	420	—	195	340	240	150	300	40
Teke	november	13	550	400	450	250	175	350	200	40	300	36
Torda	november	18	625	450	450	325	220	325	100	15	250	44

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája az 1882-ik évre.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s u e l b e l y e g g e l e g y ü t t																			
		1		1-3		1-6		1-12		1-18		1-26		1-30		1-36		1-40		1-52	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
3/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és la. unk. t. előfizetői 25% vagyis egy negyed rész engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.